

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра оториноларингології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доцент Ірина СОЛОНИНКО

2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
Оториноларингологія
ОК 23.5

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 Стоматологія

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
оториноларингології
Протокол № 12
від "8" червня 2023р.
Завідувач кафедри
оториноларингології

доцент Оксана МОСКАЛИК

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін
Протокол № 20
від "27" квітня 2023р.
Голова профільної методичної
комісії

професор Віктор АНДРЮЩЕНКО

**Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни
« Оториноларингологія» на 2024-2027 н.р.**

№з./п.	Зміст внесених змін	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кафедра оториноларингології ЛНМУ імені Данила Галицького
О.Є. Москалик, завідувач кафедри, доцент, кандидат медичних наук;
А.В. Цимар, доцент, кандидат медичних наук;
А.Ю. Баріляк, доцент, кандидат медичних наук;
О.О. Семенюк, доцент, кандидат медичних наук;
О.В. Чорній, асистент, кандидат медичних наук.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
ЛНМУ імені Данила Галицького
Р.З. Огоновський, професор, доктор медичних наук;

кафедра оперативної хірургії з топографічною анатомією
ЛНМУ імені Данила Галицького
З.З. Масна, професор, доктор медичних наук.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Оториноларингологія»

відповідно до Освітньо-професійної програми «Стоматологія»

Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 221«Стоматологія»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення навчальної дисципліни «Оториноларингологія» здійснюється на 4 році навчання впродовж одного семестру у закладі вищої освіти (ЗВО) у галузі охорони здоров'я.

«Оториноларингологія»- клінічна дисципліна, яка вивчає анатомію, фізіологію та патологію вуха, верхніх дихальних шляхів і суміжних з ними ділянок. Важливість і необхідність її викладання на завершальному етапі підготовки лікаря обумовлена тим, що хвороби верхніх дихальних шляхів стоять на одному з перших місць серед хвороб людини і становлять біля 15% всіх звертань до медичних установ. Крім того, своєчасне лікування ЛОР- хвороб є профілактикою різноманітної патології внутрішніх органів, сприяє запобіганню таких тяжких хронічних хвороб, як ревматизм, поліартрит, пієлонефрит, холецистит, патології судин, нервової системи, органа зору і тим самим зумовлює збереження працездатності та довголіття. З 2019 року актуальним питанням в оториноларингології є гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2", одним з симптомів якої є порушення нюху. В 2022 році враховуючи військові дії в Україні виникли питання і обговорення тем про надання невідкладної медичної допомоги населенню під час воєнних дій.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них				Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Аудиторних		СРС		
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: оториноларингологія <i>Змістових розділів 4</i>	2 кредити / 60 год.	6	24	30	4 курс (7семестр)	залік
за семестрами						
<i>Змістовий розділ 1,2</i>	кредитів / год.				7семестр	залік
<i>Змістовий розділ 3,4</i>	кредитів / год.				7семестр	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів, етіологія, патогенез, діагностика та лікування найбільш поширених хвороб ЛОР-органів.

Міждисциплінарні зв'язки:

- медичної і біологічної фізики: пояснювати фізичні основи діагностичних і фізіотерапевтичних (лікувальних) методів, що застосовуються у медичній апаратурі (ПН.045); трактувати загальні фізичні та біофізичні закономірності, що лежать в основі життєдіяльності людини (ПН.048);
- анатомії людини: визначити топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем людини (ПН.019); інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини (ПН.033);
- мікробіології, вірусології та імунології: інтерпретувати біологічні властивості патогенних та непатогенних мікроорганізмів, вірусів та закономірності їх взаємодії з макроорганізмом, з популяцією людини і зовнішнім середовищем (ПН.024); трактувати основні механізми формування імунної відповіді організму людини (ПН.052);
- гістології, цитології та ембріології: трактувати мікроскопічну будову різних органів людини в аспекті взаємозв'язків тканин, що входять до їх складу в різні вікові періоди, а також в умовах фізіологічної та репаративної регенерації (ПН.051);
- фізіології: аналізувати стан сенсорних процесів у забезпеченні життєдіяльності людини (ПН.012); пояснювати фізіологічні основи методів дослідження функції організму (ПН.037);
- внутрішніх хвороб: визначати тактику ведення хворого при найбільш поширених терапевтичних хвороб (ПП.053); ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці внутрішніх хвороб (ПП.085);
- хірургії: надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних хвороб (ПП.034); планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних хвороб і їх ускладненнях (ПП.035);
- патоморфології: трактувати етіологію, патогенез та морфологічні зміни на різних етапах розвитку хвороби, структурні основи видужання, ускладнень та наслідків хвороб (ПП.263);
- патофізіології: інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів (пп.208);
- радіології: обирати оптимальний метод променевого дослідження для виявлення функціонально-морфологічних змін при патології різних органів та систем (ПП.214);
- неврології: визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи (ПП.118);
- офтальмології: ставити попередній діагноз найбільш поширених очних хвороб і пошкоджень (ПП.257);
- фтизіатрії: планувати схему обстеження хворого на туберкульоз, аналізувати отримані дані та визначати режими лікування хворих із різними клінічними формами туберкульозу (ПП.076) й інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Оториноларингологія» є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики ЛОР-хвороб, насамперед найбільш розповсюджених. Для досягнення цієї навчальної мети студент повинен знати: клінічну анатомію та фізіологію ЛОР-органів і сучасні методи їх дослідження: етіологію, патогенез, клініку, методи лікування та профілактики хвороб носа, приносних пазух, глотки, гортані, зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха, а також викликаних ними ускладнень.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Оториноларингології» є вивчення анатомії, фізіології та патології вуха, верхніх дихальних шляхів і суміжних з ними ділянок.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

- ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
- ФК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.
- ФК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
- ФК 18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання з дисципліни.	Вміти розв'язувати задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень.	Відповідати за прийняття рішень, завдань у складних умовах.
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Мати знання із структури професійної діяльності. Удосконалювати знання.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
3.	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати задачі і проблеми, які виникають у практичних ситуаціях.	Здатність формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Відповідати за прийняття рішень у практичних ситуаціях.

4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Мати спеціалізовані концептуальні знання професійної діяльності набуті у процесі навчання. Використовувати державну мову як усно, так і письмово.	Вміти розв'язувати задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності державною мовою.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову у професійній діяльності.	Відповідати за прийняття рішень і розуміти складні умови державною мовою.
5.	Здатність спілкуватися англійською мовою.	-	-	-	-
6.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Мати знання із структури професійної діяльності, приймати обґрунтовані рішення з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення знань за допомогою інформаційних і комунікаційних технологій.	Використовувати спілкування та навички міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
7.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки інформації з різних джерел.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективною командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність та проводити аналіз інформації з різних джерел.
8.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Мати знання із структури професійної діяльності та способи комунікативної поведінки.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення знань і взаємодії.	Використовувати стратегії спілкування та міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та спосіб комунікації.
9.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Мати знання, виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у вирішуванні проблем	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності.	Нести відповідальність за вільне володіння рідною мовою, за розвиток професійних знань.
10.	Здатність бути критичним і самокритичним.	Мати знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток, оновлення професійних знань та умінь.

			інтеграції знань.		
11.	Здатність працювати в команді.	Мати знання із структури професійної діяльності. Проводити аналіз інформації з різних джерел працювати в команді.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь в команді.
12.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Мати знання із структури професійної діяльності. Проводити аналіз інформації з різних джерел.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та у професійній діяльності, збереження навколишнього середовища	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь. Проводити аналіз інформації збереження навколишнього середовища.
13.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Мати знання із структури професійної діяльності. Проводити аналіз інформації соціально відповідально та свідомо.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь. Проводити аналіз інформації.
14.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Мати знання із структури професійної діяльності. Проводити аналіз інформації з різних джерел.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь. Проводити аналіз інформації з різних джерел.
15.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та поставленні завдання ,бути наполегливим та сумлінним при виконанні обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання поставлених завдань та	Відповідати за виконання поставлених завдань та обов'язків.

<p>досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей її розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>			<p>обов'язків.</p>	
--	--	--	--------------------	--

Спеціальні (фахові, предметні компетентності)

<p>1.</p>	<p>Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p>	<p>Знати методики проведення обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести діагностику, призначити лікування</p>	<p>Вміти оцінювати результати обстеження ЛОР-органів.</p>	<p>Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.</p>	<p>Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.</p>
<p>2.</p>	<p>Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.</p>	<p>Знати методики проведення обстежень та лабораторних досліджень.</p>	<p>Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.</p>	<p>Обґрунтовано призначати та оцінювати результати обстежень та лабораторних досліджень практики отоларинголога.</p>	<p>Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання обстежень та у результатів лабораторних досліджень.</p>
<p>3.</p>	<p>Спроможність діагностувати: визначати попередній,</p>	<p>Знати методики обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез</p>	<p>Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-</p>	<p>Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встанов</p>	<p>Нести відповідальність за розвиток професійних</p>

	клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	хвороби життя пацієнта, провести обстеження.)	органів, методи діагностики.	ити клінічний діагноз захворювання.	знань та умінь при обстеженні ЛОР-органів.
4.	Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування).	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
5.	Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, плани, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування).	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
6.	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини.	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування).	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
7.	Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини з	Знати (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, провести обстеження, призначити лікування).	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь

	супутніми соматичними захворюваннями.				
8.	Спроможність виконувати медичні маніпуляції та стоматологічні маніпуляції.	Знати методи обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, призначити лікування, надати необхідну допомогу.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, діагностувати невідкладні стани, призначити лікування. (проводити маніпуляції)	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь при наданні медичної допомоги.
9.	Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	Знати методи обстеження (описати і зібрати скарги, анамнез хвороби життя пацієнта, призначити лікування.	Вміти аналізувати і оцінювати результати обстеження ЛОР-органів, призначити лікування.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний діагноз, призначити лікування.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
10.	Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.	-	-	-	-
11.	Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	-	-	-	-
12.	Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження.	-	-	-	-
13.	Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на	Знати методи опрацювання, планування і проведення профілактичних та	Вміти аналізувати і оцінювати соціальну і медичну інформацію.	Обґрунтовано проводити обстеження пацієнта, встановити клінічний	Нести відповідальність за розвиток професійних знань при

	стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.		діагноз, призначити лікування.	проведенні профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
14.	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	Знати правила та стандарти ведення медичної документації в тому числі електронних форм.	Вміти вести медичну документацію.	Використовувати стандартні підходи до ведення медичної документації.	Нести відповідальність за правильність ведення медичної документації в отоларингології.
15.	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Знати методи впливу навколишнього середовища на стан здоров'я індивідуума.	Вміти аналізувати і оцінювати вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я при захворюваннях ЛОР-органів.	Використовувати стандартні підходи до оцінки інформації.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
16.	Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини.	-	-	-	-
17.	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	-	-	-	-
18.	Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.	-	-	-	-

Відповідність визначення стандартів результатів навчання та компетентностей.

Код програмного результату навчання(ПРН)	Результат навчання	Код компетентностей (ЗК, ФК)
ПРН1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН5	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.	-
ПРН6	Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН7	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.

ПРН8	Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН9	Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН10	Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН11	Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН12	Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.	-
ПРН13	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.	-
ПРН14	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	-
ПРН15	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН16	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.	-
ПРН17	Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15;

		ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН18	Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН19	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН20	Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	-
ПРН21	Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15; ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК13, ФК14, ФК15.
ПРН22	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	-
ПРН23	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу .	-

Результати навчання:

Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя пацієнта, проводити огляд ЛОР-органів: риноскопію, фарингоскопію, отоскопію, непрямую ларингоскопію, оцінювати інформацію щодо діагнозу.

Знати:

- Клінічну анатомію та фізіологію ЛОР-органів і сучасні методи їх верхніх дослідження;
- Етіологію, патогенез, клініку, методи лікування та профілактики хвороб носа, приносних пазух, глотки, гортані, зовнішнього, середнього і внутрішнього вуха, а також викликані ускладнення;
- Порядок методик і техніку обстеження оториноларингологічного хворого;
- Клінічні і функціональні методи дослідження в отоларингології;
- Причини виникнення патологічних процесів верхніх дихальних шляхів і вуха;
- Механізм їх розвитку і клінічні прояви у віковому аспекті;
- Клінічну симптоматику, діагностику і лікування основних хвороб носа і приносних пазух, зовнішнього, середнього і внутрішнього вуха, глотки, гортані, їх профілактику у віковому аспекті;
- Принципи надання невідкладної допомоги при ургентній ЛОР-патології;
- Клінічну симптоматику граничних станів в оториноларингології;
- Принципи підготовки хворих до операції і ведення в післяопераційному періоді;
- Питання асептики;
- Засоби і методи знеболювання при оториноларингологічних операціях;
- Основи фармакотерапії в оториноларингології, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування ЛОР-хворих;
- Дієтотерапія при ЛОР-хворобах;
- Обладнання операційних, хірургічних інструментарій, який використовується при різних операціях на ЛОР-органах;
- Основи експертизи тимчасової і постійної неприцездатності.
- Правові питання діяльності лікаря отоларинголога;
- Питання організації ЛОР-допомоги в екстремальних умовах (епідемії);
- Принципи санітарно-просвітньої роботи.

Вміти:

- Володіти технікою користування лобним рефлектором або лобним освітлювачем, засвоїти методику та відпрацювати техніку ендоскопічного обстеження оториноларингологічного хворого (передня і задня риноскопія, орофарингоскопія, непрямая ларингоскопія, отоскопія).
- Провести передню риноскопію, оцінити стан порожнини носа в нормі та в разі відхилень від норми.
- Виконати задню риноскопію, оцінити стан задніх відділів носа і носової частини глотки в нормі та в разі відхилень від норми. Провести орофарингоскопію, оцінити стан порожнини рота і ротової частини глотки в нормі та в разі відхилень від норми. Виконати непрямую ларингоскопію, оцінити стан гортанної частини глотки та гортані в нормі та в разі відхилень від норми.
- Провести отоскопію, оцінити стан зовнішнього слухового ходу і барабанної перетинки в нормі та в разі відхилень від норми.
- Розпізнавати найрозповсюдженіші ЛОР-хвороби та їх ускладнення.
- Дослідити слух за допомогою «живої» мови та камертонів. Оцінити типові види аудіограми в нормі, в разі порушення звукопровідного, звукосприймального апарату та їх комбінованого ураження.
- Оцінити дані рентгенологічного дослідження рентгенограм носа та приносних пазух, скроневої кістки, глотки, гортані комп'ютерної або магнітно-резонансної томографії.
- Оцінити дані лабораторних методів дослідження (загальний аналіз крові, коагулограма, спинномозкова рідина, вміст приносних пазух).

- Встановити попередній діагноз і вміти провести диференційну діагностику ЛОР-хвороб.
- Скласти план обстеження ЛОР-органів. Скласти план лікування хворого із зазначеною патологією.
- Виконувати типові ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів.
- Вміти виконати типові маніпуляції: промивання і туалет вуха, видалення сірчаної пробки та стороннього тіла, введення вушних крапель у барабанну порожнину та слухову трубу методом компресії, вкладання у вухо турунди, пневмомасаж барабанної перетинки, продування слухових труб за методикою Політцера, накладання вушної пов'язки, мати уявлення про методику катетеризації слухової труби.
- Провести такі маніпуляції: взяття мазків з носа та горла, змащування, зрошування й інсуфляцію глотки лікарськими речовинами, промивання лакун, дослідити носове дихання у дітей з гіпертрофією глоткового мигдалика.
- Вміти виконати вливання лікарських речовин у гортань, накладати компрес на ділянки шиї, вуха і інш.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 2 кредитів ЄКТС 60 годин.

Якщо є необхідність структурувати дисципліну на змістові розділи:

Змістовий розділ 1.Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів.

Змістовий розділ 2.Хвороби вуха.

Змістовий розділ 3.Хвороби верхніх дихальних шляхів.

Змістовий розділ 4.Невідкладна допомога при хворобах ЛОР-органів.

Тривалість практичного заняття з оториноларингології - 3 години. Клінічні практичні заняття складаються з наступних етапів. Підготовчий етап заняття складається з перевірки присутності студентів та визначення теми та структури заняття. Основний етап включає визначення висхідного рівня знань студентів та розгляду основних питань теми заняття. Ця частина заняття складає близько 20% часу практичного заняття. На занятті під спостереженням викладача проводяться необхідні практичні навички. В кінці заняття викладач з'ясовує засвоєння студентами матеріалу практичного заняття, проводить корекцію рівня знань і навичок. При проведенні занять, відбуватиметься ротація циклів клінічних дисциплін у відповідності з навчальним планом. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язування ситуаційних задач, трактування даних лабораторних та спеціальних досліджень, що характеризують функціональний стан верхніх дихальних шляхів та вуха, контроль практичних навичок, інші. Підсумковий контроль засвоєння здійснюється по його завершенню.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння модулю і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС	
Змістовий розділ 1. Клінічна анатомія, фізіологія. Методи дослідження ЛОР- органів				
1.Тема 1. Введення у спеціальність. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР - органів. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження слухового та вестибулярного аналізатора.	-	3	-	
2. Тема 2. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження носа, приносних пазух, глотки і гортані. Хемосенсорна і синоназальна дисфункція при SARS-CoV-2(COVID-19).	-	3	2	
Разом за змістовим розділом 1	-	6	2	
Змістовий розділ 2. Хвороби вуха				
1.Тема 3. Хвороби зовнішнього та середнього вуха. Ускладнення.	1	3	2	
2.Тема 4. Хронічний гнійний середній отит (мезотимпаніт, епітимпаніт). Ускладнення. Негнійні хвороби вуха.	1	3	2	
Разом за змістовим розділом 2	2	6	4	
Змістовий розділ 3. Хвороби верхніх дихальних шляхів				
1.Тема 5. Гострі та хронічні хвороби носа та приносних пазух в т.ч. симптоми SARS-CoV-2 (COVID-19). Ускладнення.	2	3	6	
2.Тема 6. Гострі та хронічні хвороби глотки. Ускладнення.	1	3	6	
3.Тема 7. Гострі та хронічні хвороби гортані. Ускладнення. Пухлини ЛОР- органів. Інфекційні гранульоми верхніх дихальних шляхів.	1	3	6	
Разом за змістовим розділом 3	4	9	18	
Змістовий розділ 4. Невідкладна допомога при хворобах ЛОР- органів				
1.Тема 8. Травми, сторонні тіла, кровотечі ЛОР- органів та невідкладна допомога при них.	-	3	6	
Разом за змістовим розділом 4	-	3	6	
Усього годин 60/2 кредитів ECTS	6	24	30	
Підсумковий контроль				залік

4. Тематичний план лекцій

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Гострі хвороби зовнішнього та середнього вуха. Мастоїдит. Хронічні середні отити. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення.	2
2.	Хвороби носа і приносних пазух. Риногенні ускладнення.	2
3.	Хвороби горла і гортані.	2
	Всього:	6

5. Тематичний план практичних (семінарських) занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Введення у спеціальність. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР - органів. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження слухового та вестибулярного аналізатора.	3
2.	Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження носа, приносних пазух, глотки і гортані. Хемосенсорна і синовазальна дисфункція при SARS-CoV-2(COVID-19).	3
3.	Хвороби зовнішнього та середнього вуха. Ускладнення.	3
4.	Хронічний гнійний середній отит (мезотимпаніт, епітимпаніт). Ускладнення. Негнійні хвороби вуха.	3
5.	Гострі та хронічні хвороби носа та приносних пазух в т.ч. симптоми SARS-CoV-2 (COVID-19). Ускладнення.	3
6.	Гострі та хронічні хвороби глотки. Ускладнення.	3
7.	Гострі та хронічні хвороби гортані. Пухлини ЛОР- органів. Інфекційні гранульоми верхніх дихальних шляхів.	3
8.	Травми, сторонні тіла, кровотечі ЛОР- органів та невідкладна допомога при них.	3
	Всього:	24

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Готрі і хронічні риносинусити: діагностика, лікування, покази до оперативного лікування.	2	Презентація (20-ть слайдів друкованого тексту не враховуючи малюнки).
2.	Носовий клапан, остеомеатальний комплекс.	2	
3.	Деформація зовнішнього носа. Ринопластика.	2	
4.	Готрі і хронічні отити: покази до оперативного лікування.	2	
5.	Функціональні захворювання голосового апарату.	2	
6.	Фізіологія лімфаденоїдного глоткового кільця.	2	
7.	Методи дослідження нюху. Порушення нюху при SARS-CoV-2 (COVID-19). Методи реабілітації при порушеннях нюху.	2	
8.	Ускладнення ангін.	2	
9.	Алергічні хвороби ЛОР-органів.	2	
10.	Мікози ЛОР- органів.	2	
11.	Фітотерапія в оториноларингології.	2	
12.	Фізіотерапія в оториноларингології.	2	
13.	Носові кровотечі. Причини, методи зупинки.	2	
14.	Сторонні тіла ЛОР- органів.	2	
15.	Злоякісні пухлини глотки.	2	
	Всього:	30	

7. Індивідуальні завдання- індивідуальне завдання заплановане згідно навчального плану. Презентація (20-ть слайдів друкованого тексту не враховуючи малюнки).

8. Методи навчання:

1. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Оториноларингологія»: навчальні заняття; самостійна робота студентів; робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет;

2. Види навчальної роботи студентів: лекція; практичне заняття; консультація; залік.

Викладання дисципліни «Оториноларингології» забезпечується наступними методами:

- вербальними, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочними (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичними для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок;
- перевіркою й оцінюванням знань, умінь і навичок;
- інноваційними методами навчання: ділова гра, кейс-метод.
- заохоченням за наукові публікації, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається лише за умови системного поєднання даних методів. Протягом циклу з дисципліни «Оториноларингології» студенти мають змогу працювати з муляжами, на яких відпрацьовують методи діагностики і лікування певної ЛОР-патології. На практичних заняттях демонструються відеофільми де описуються принципові моменти з анатомії і фізіології ЛОР-органів, а також методи діагностики ЛОР-хвороб. Крім того проводяться клінічні розбори окремих ситуацій на прикладах пацієнтів клініки. На кожному практичному занятті кожний студент вирішує тестові завдання письмово і в системі misa і ситуаційні задачі формату Крок-2.

При вивченні дисципліни «Оториноларингологія» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет; робота з роздатковим матеріалом, виконання тестових завдань та ін.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.) Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

9. Методи контролю:

Оцінювання знань студентів проводиться після виконання усіх видів робіт, що зобов'язаний виконати студент під час проведення поточного, підсумкового контролю, самостійної роботи, та критерії їх оцінювання.

- Види контролю (поточний і підсумковий).
- Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану залік.
- Критерії оцінювання.

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях. Семестровий залік з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недос- татньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

13. Методичне забезпечення

1. Матеріали підготовки до лекцій.
2. Презентації лекцій.
3. Матеріали підготовки до практичних занять.
4. Методичні вказівки до практичних занять.
5. Методичні вказівки для самостійної роботи.
6. Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.
7. Тестові завдання для підсумкового тестового модульного контролю.
8. Тестові завдання для щоденного контролю.
9. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.

14. Рекомендована література

Основна(Базова):

1.Оториноларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Мітін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Деева. — 4-е видання. К.: ВСВ «Медицина», 2020. - 472 с.(чорно-білі) + 32 кольорові вклейки.

2.Пропедевтика оториноларингології підручник для лікарів -інтернів та слухачів ФПДО. За ред.проф. Кіцери О. Ом. та доц. Цимара А.В. Автори за абеткою: Бариліак А.Ю., Кіцера

О.О., Кіцера О.Ом., Крук М.Б., Крук М.М., Москалик О.Є., Пушкарьова В.М., Семенюк О.О., Цимар А.В., Чорній О.В.– Львів-2019.- 377 С.

3.Невідкладна оториноларингологія мирного і воєнного часу посібник для лікарів та слухачів ФПДО. За ред. проф. Кіцера О. Ом. Автори за абеткою: Гербіш Ю.О., Кіцера, О.Ом., Кіцера О.О., Москалик О.Є., Пушкарьова В.М., Семенюк О.О., Семчишин І.М., Цимар А.В., Чорній О.В. – Львів-2020.- 235 С.

4.Клінічні задачі з отоларингології. Навчально-методичний посібник. Випуск 1. За ред. проф. Кіцера О. Ом., Кіцери О.О., Москалик О.Є., Чорній О.В.–Автори за абеткою: Бариліак А.Ю., Гаєвський В.Ю.,Кіцера О.О., Кіцера О.Ом., Крук М.М., Москалик О.Є., Семенюк О.О., Тинітовська О.І.,Цимар А.В., Чорній О.В.–Львів-2023.- 136 с.

Допоміжна:

1.Запалення та гіпертрофія язикового мигдалика /А. А. Лайко, Д. І. Заболотний, Ю. В. Гавриленко, , О. І. Яшан, Д.Д. Заболотна, В. В. Синяченко, А. В. Ткаліна, Т.М. Осадча, Л. А. Шух. Монографія.- Вінниця: ТОВ "Меркьюрі-Поділля", 2022. - 136 с.

2.Консервативне лікування в оториноларингології дитячого віку /А. А. Лайко, Д. І. Заболотний, В. В. Синяченко, Ю. В. Гавриленко, Д.Д. Заболотна, О. В. Ковтуненко, О. І. Яшан, А. В. Ткаліна, Т.М. Осадча, Л. А. Шух. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: ТОВ "Меркьюрі-Поділля", 2022. - 240 с.

3.Дитяча оториноларингологія: Національний підручник, друге доповнене видання //А.А. Лайко, Д.Д. Заболотна, О.М. Борисенко, Ю.В. Гавриленко, В.В. Синяченко, С.М. Тимчук, І.А. Косаківська, В.В. Сегал , Л.А. Шух; за ред. проф. А. А. Лайка// — Вінниця, ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2021. – 596 с.

4.Тонзиліт (хронічний, рекурентний, рецидивуючий): просто про складне. Монографія / А.Л. Косаковський, С. А. Левицька – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля» - 2021. – 188 с.

5.А. А. Лайко, Д.І. Заболотний, О.М. Борисенко, Ю. В. Гавриленко, О. І. Яшан, А. Л. Косаковський, В. В. Синяченко, Д. Д. Заболотна, І. В. Березнюк, І. А. Косаківська, Н. О. Юревич. Сучасні методи діагностики та мікрохірургії хвороб вуха у дітей. Навч.-метод. посібник. — К.: Логос, 2021. — 212 с.

6.А. А. Лайко, Д.І. Заболотний, Ю. В. Гавриленко, О. І. Яшан, Д. Д. Заболотна, А. Л. Косаковський, Т.А. Шидловська, К.Ю. Куреньова, В. В. Синяченко, І. А. Косаківська, А.В. Ткаліна, Т.М. Осадча, Л.А. Шух. Гострі неспецифічні хвороби гортані. Монографія. – Вінниця, ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2021. – 235 с.

7. Дитяча ринологія. Навч.-метод. посібник / під ред. Ф. Юрочка, А. Косаковського, В. Шкорботуна. — Львів: Мс, 2020. — 288 с., іл.

8. Лайко А. А. Роль патології слухової труби у розвитку захворювань середнього вуха / А. А. Лайко, Ю. В. Гавриленко, О. М. Борисенко, В. В. Березнюк // — Вінниця «Твори», 2020— 169 с.

9. А. А. Лайко, А. Л. Косаковський, Ю. В. Гавриленко, О. І. Яшан, В. В. Синяченко, В. В. Кіщук, І. А. Косаківська, Л. А. Шух, Н. О. Юревич, Т. М. Осадча. Ендоскопічна хірургія верхніх дихальних шляхів у дітей. Навч.-метод. посібник. — К.: Логос, 2020. — 130 с.

10. А. А. Лайко, Ю. В. Гавриленко, В. В. Березнюк, Т. М. Осадча Діагностика та лікування хронічних хвороб глотки у дітей, хворих на цукровий діабет 1-го типу. — К.: Логос, 2020 — 142 с. (НМ Посібник)

11. А. А. Лайко, Ю. В. Гавриленко, О.Ф. Мельников, Г.І. Гарюк, В.В. Кіщук, Л. М. Руденко, Т. М. Осадча, І. В. Березнюк, Л. А. Шух Хвороби ЛОР-органів у дітей, хворих на цукровий діабет 1-го типу. — Вінниця «Твори», 2020 — 169 с. (Монографія)
12. Косаковський А.Л., Юрочко Ф.Б., Копанська Д. Б. Середній отит. Атлас. Видання друге, доповнене. - К.: НМАПО імені П.Л. Шупика, 2020. – 76 с.
- 13.Косаковський А. Л., Лайко А. А., Косаківська І. А., Синяченко В. В., Бредун О. Ю., Гавриленко Ю. В., Сапунков О. Д., Мошчич О. П. Дитяча оториноларингологія. Збірник тестових завдань: навчальний посібник. -К.: НМАПО імені П. Л. Шупика, 2019. -272 с.
14. Косаковський А., Юрочко Ф., Копанська Д. «Комп'ютерна томографія носа та приносних пазух». Практика оториноларинголога. : Львів.: Видавництво «МС», 2019. – 72с.
- 15.Етіологія, патогенез, клініка та лікування хвороб клиноподібної пазухи. / Д. І. Заболотний, А. А. Лайко, О. М. Науменко, О. М. Гончарук, Д. Д. Заболотна, А. В. Ткаліна, Ю. В. Гавриленко, Л. А. Шух, Н. О. Юревич, І. Р. Цвірінько, Е. Р. Ісмагілов // — К.: Логос, 2018 — 162 с. (НМП)
- 16.Лайко А. А., Заболотна Д. Д., Синяченко В. В., Гавриленко Ю. В. Обсяг і методики обстеження об'єктивного статусу дітей з ЛОР-патологією. Навч.-метод. посібник. – К.: Логос, 2018. – 170 с.
- 17.Лайко А. А., Заболотний Д. І., Борисенко О. М., Сребняк І. А., Мельников О. Ф., Науменко О. М., Березнюк В. В., Заболотна Д. Д., Синяченко В. В., Косаківська І. А., Гавриленко Ю. В., Ткаліна А. В., Шух Л. А., Юревич Н. О. Хронічні хвороби середнього вуха. Навч.-метод. посібник. – К.: Логос, 2018. – 326 с.
- 18.Історія кафедри дитячої оториноларингології, аудіології та фоніатрії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика /А. А. Лайко, А. Л. Косаковський, В. В. Синяченко, Ю. В. Гавриленко. – К.:Логос, 2018. – 102 с.

15.Інформаційні ресурси:

- 1.сторінка кафедри оториноларингології на сайті університету.
<https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-otorynolaryngologiyi/>
 - 2.електронний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>;
 - 3.електронний сайт Національної наукової медичної бібліотеки України <https://library.gov.ua/>;
 - 4.електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
 - 5.освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця. <http://www.lorlife.kiev.ua/archive.shtml>,
 - 6.<http://www.ents.com.ua/cong/10.pdf> -<http://nmapo.edu.ua/index.php/uk/>
- офіційний сайт Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.
- www.meduniver.com
- www.PubMed.com